

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/109/2013
Identifikačné číslo spisu:	7013200700
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7013200700.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: STAVIVÁ KLASIK - L, s.r.o., so sídlom Streda nad Bodrogom, ul. Hlavná 600, IČO: 36 822 094, zastúpený advokátom JUDr. Pavlom Gombosom, Advokátska kancelária so sídlom Moldavská cesta 21/A, Košice, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná ul. 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100307/1/104895/2013 zo dňa 11. marca 2013, o odvolaní žalobcu proti uzneseniam Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/92/2013-19, zo dňa 26. júna 2013 a 7S/92/2013-32, zo dňa 14. augusta 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/92/2013-19 zo dňa 26. júna 2013 a č. k. 7S/92/2013-32 zo dňa 14. augusta 2013 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach, uznesením č. k. 7S/92/2013-32, zo dňa 26. júna 2013 konanie zastavil podľa ust. § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch alebo zákon č. 71/1992 Zb.), v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 100307/1/104895/2013 zo dňa 11. marca 2013 z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za podanú žalobu v sume 70 Eur. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa ust. §146 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) v spojení s ust. § 246c ods. 1 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom súčasne žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. V dôvodoch odvolania poukazoval najmä na skutočnosť, že žalobca je spoločnosť personálne prepojená s U. X. a s ohľadom na neprimerané zaťaženie spoločnosti zo strany Daňových úradov, nezákonného zadržiavania finančných prostriedkov ako i negatívnej medializácie zo strany daňových úradov nemôžu tieto spoločnosti vykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť. Z uvedeného dôvodu sa tieto spoločnosti dostali do finančnej tiesne a ani žalobca nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou. Taktiež poukázal na to, že nevlastní žiadny hnutel'ný, či nehnuteľný majetok

relevantnej hodnoty. Žalobca uviedol, že súdom vyrubená povinnosť uhradiť súdny poplatok mu prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou. Okrem uvedeného mal žalobca za to, že v predmetnej veci nejde o zjavné bezúspešné uplatnenie práva. Výslovil názor, že splnil podmienky na oslobodenie od súdneho poplatku, a preto žiadal, aby mu súd priznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Mal za to, že oslobodenie od súdneho poplatku mu patrí aj s ohľadom, že ide o podnikateľský subjekt. Záverom žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, ktorý mu v konaní č. k. 4Cob/39/2012-135 oslobodenie od súdnych poplatkov priznal a to z tých istých dôvodov ako uvádza v tomto odvolaní.

Krajský súd vyzval žalobcu listom zo dňa 10. júla 2013 doručený jeho právnomu zástupcovi dňa 12. júla 2013 na vyplnenie pripojeného tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Žalobca na uvedenú výzvu krajského súdu predložil čestné vyhlásenie, že obchodná spoločnosť dlhodobo nevykonáva žiadnu obchodnú činnosť a nedisponuje žiadnym hnutelným alebo nehnuteľným majetkom, s ktorým je oprávnená disponovať takým spôsobom, že tento majetok by mohol byť predmetom akéhokoľvek príjmu pre spoločnosť a súčasne predložil tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, v ktorom vyplnil len svoje identifikačné údaje.

Krajský súd uznesením zo dňa 14. augusta 2013, č. k. 7S/92/2013-32 žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že nepriaznivá finančná situácia žalobcu je dôsledkom skutočností, ktorých pôvod je v podnikaní a s podnikaním súvisia a ak by nepriaznivá finančná situácia bola dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, znamenalo by to prenesenie časti rizika spojeného s podnikaním na štát, čo je neprípustné. Poukázal na to, že vzhľadom na majetok žalobcu - základné imanie s rozsahom splatenia 6.000 €, ktorý podľa výpisu z Obchodného registra SR žalobca vlastní ako spoločnosť s ručením obmedzeným, súdny poplatok vo výške 70 €, ktorý má v predmetnom konaní zaplatiť, nepredstavuje tak vysokú sumu, ktorú by nebol schopný uhradiť. Podľa názoru krajského súdu žalobcom uvádzané skutočnosti ako neprimerané zaťažovanie spoločnosti, nezákonné zadržiavanie finančných prostriedkov zo strany daňových úradov, blokovanie majetku sú pre posúdenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov irelevantné. Za nepodstatnú krajský súd považoval aj skutočnosť, že žalobca patrí do skupiny obchodných spoločností personálne prepojených s U. X., ktoré vedú mnoho súdnych sporov. Krajský súd konštatoval, že žalobca nepredložil súdu žiadne dôkazy na preukázanie ním tvrdených skutočností, ba ani nevyplnil náležité tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, a keďže žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov podľa § 138 O.s.p., rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v dôvodoch ktorého sa nestotožnil s odôvodnením krajského súdu. Trval na skutočnostiach, ktoré uviedol v odvolaní proti uzneseniu krajského súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Ďalej zotrval tiež na tom, že jeho pomery oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňujú. Uviedol, že nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca je podnikateľom a došlo by tým k preneseniu podnikateľského rizika z podnikateľa na štát, nemá oporu ani v súčasnej právnej praxi a nie je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Žalobca opätovne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cob/39/2012 -135 ako i na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č. k. 5Obo/127/2008, 5Obo/128/2008 a 5Obo/129/2008. Nesúhlasil ani so záverom krajského súdu, že nepreukázal ním tvrdené skutočnosti, zdôrazniac, že súd má vedomosť o desiatkach a stovkách podaných žalobách spoločnosťami personálne prepojenými s U. X.. Ďalej uviedol, že krajský súd ho ani nevyzval na doplnenie dôkazov, nevykonával žiadne dokazovanie a bez ďalšieho rozhodol v jeho neprospech. Vzhľadom na uvedené navrhoval odvolaciemu súdu, aby rozhodnutie krajského súdu zmenil a žalobcovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaniach žalobcu (ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), bez

nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolaniam nie je možné vyhovieť.

Podľa ust. § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ust. § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ust. § 138 ods. 1, 2 O.s.p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

V návrhu musia byť pomery účastníka dokladované

- a) vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo
- b) rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

Podľa ust. § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatníkom je: navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa ust. § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká: podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa ust. § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, 5a) súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania 5b) nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu krajského súdu a citovanej právnej úpravy odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa náležite podstupoval v súlade s citovanými právnymi normami, pre svoje rozhodnutie si zadovážil relevantné skutkové okolnosti a skutkové zistenia náležite právne posúdil, a preto jeho rozhodnutia sú vecne a právne správne a súladné so zákonom.

Odvolací súd z obsahu spisu krajského súdu zistil, že žalobcovi vznikla poplatková povinnosť podaním návrhu - žaloby, v sume 70 Eur, podľa pol. č. 10c sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, na zaplatenie ktorého bol žalobca vyzvaný výzvou konajúceho súdu zo dňa 4. júna 2013, s poučením, že ak nebude poplatok v určenej dobe zaplatený, súd konanie podľa ust. § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. zastaví.

Krajský súd uznesením zo dňa 26. júna 2013, č. k. 7S/92/2013-19 konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca odvolanie spolu s návrhom na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Následne krajský súd vyzval žalobcu na predloženie vyplneného tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktoré žalobca súdu predložil len s vyplnenými identifikačnými údajmi a spolu s čestným vyhlásením o svojej nemajetnosti.

Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 14. augusta 2013, č. k. 7S/92/2013-32 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Odvolania proti vyššie uvedeným rozhodnutiam sú predmetom tohto

odvolacieho konania.

Zákonodarca v právnych normách zákona o súdnych poplatkoch ustanovil podmienky platenia súdnych poplatkov určením osoby poplatníka, kedy vzniká poplatková povinnosť a súčasne následky nezaplatenia súdneho poplatku v súdom stanovenej lehote.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že pokiaľ žalobca na výzvu súdu na zaplatenie súdneho poplatku žiadnym spôsobom nereagoval a súdny poplatok nezaplatil ani v dodatočnej lehote stanovenej súdom, postupoval krajský súd v súlade s ust. § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., keď konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Skutkové okolnosti vyplývajúce zo spisu krajského súdu preukazujú, že žalobca vo výzve mu zaslanej, ktorou bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku v správnej výške podľa položky 10c sadzovníka, tvoriaceho prílohu zákona o súdnych poplatkoch, bol súčasne konajúcim súdom poučený o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku. Žalobca až v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu o zastavení konania požiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Krajský súd postupoval správne, keď pre posúdenie žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov vyzval žalobcu na preukázanie jeho majetkových pomerov a to zaslaním tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, k čomu mu určil primeranú lehotu.

Zákonodarca v právnej norme § 138 ods. 1 O.s.p. ustanovuje, že súd môže priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je jednak samotný návrh pre priznanie oslobodenia a jednak splnenie podmienok, že to pomery účastníka odôvodňujú a že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Úlohou súdu je pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok pre priznanie oslobodenia preskúmať pomery účastníka a v prípade, že to jeho pomery odôvodňujú, žiadosti o priznanie oslobodenia vyhovieť za súčasného splnenia druhej podmienky a to, že sa nejedná o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Zákonodarca účinnosťou od 1. januára 2012 zákonom č. 388/2011 Z. z. ustanovil povinnosť dokladovania pomerov účastníka konania a to vyplneným tlačivom, ktoré je zverejnené na webovej stránke ministerstva spravodlivosti (Tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov), ktoré sa k návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov prikladá.

Zo skutkových zistení v danej veci vyplýva, že žalobca k návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov uvedené tlačivo nepriložil, a preto krajský súd postupoval správne, keď žalobcu výzvou zo dňa 10. júla 2013 na jeho predloženie v lehote 10 dní vyzval. Žalobca na uvedenú výzvu krajského súdu síce predložil tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, avšak v tomto tlačive vyplnil len svoje identifikačné údaje, pričom súčasne s tlačivom súdu predložil čestné vyhlásenie, že obchodná spoločnosť dlhodobo nevykonáva žiadnu obchodnú činnosť a nedisponuje žiadnym hnutelným alebo nehnuteľným majetkom, s ktorým je oprávnená disponovať takým spôsobom, že tento majetok by mohol byť predmetom akéhokoľvek príjmu pre spoločnosť.

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti žalobcu, že bolo jeho povinnosťou ako žiadateľa o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov hodnoverne preukázať ním tvrdené skutočnosti o tom, že jeho majetkové pomery priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov odôvodňujú. Za tým účelom bolo preto potrebné k samotnému návrhu pre priznanie oslobodenia, resp. na výzvu súdu, priložiť náležité vyplnené tlačivo. Ani odvolací súd nepovažoval za postačujúce samotné konštatovanie žalobcu, a to ani vo forme čestného prehlásenia, že jeho majetkové pomery priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov odôvodňujú.

Odvolací súd nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že krajský súd ho nevyzval na doplnenie dôkazov a nevykonával žiadne dokazovanie, keďže zo skutkových okolností je zrejme, že krajský súd výzvou zo dňa

10. júla 2013 vyzval žalobcu na predloženie tlačiva, ktorým by dokladoval jeho majetkové pomery, na ktorú výzvu síce žalobca tlačivo predložil, avšak bez jeho náležitého vyplnenia, keď vyplnil len svoje identifikačné údaje.

Odvolací súd súhlasil s tvrdením žalobcu, že oslobodenie od súdnych poplatkov možno priznať i podnikateľovi - právnickej osobe, ktorý názor bol aj judikovaný Najvyšším súdom SR, avšak za predpokladu splnenia zákonných podmienok, ktorých kumulatívnou súčasťou sú majetkové pomery účastníka odôvodňujúce takú jeho majetkovú a finančnú situáciu, ktorá by odôvodňovala priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov.

V danej súvislosti odvolací súd tiež dáva do pozornosti, že na žalobcovi, pokiaľ žiadal oslobodenie od súdnych poplatkov, spočívala dôkazná povinnosť preukázať splnenie zákonom predpokladaných podmienok na oslobodenie, a preto zisťovanie majetkových pomerov žalobcu, ktorý svoj návrh na oslobodenia od súdnych poplatkov hodnoverne nepodložil práve uvádzaným tlačivom, nebolo povinnosťou konajúceho súdu. Tvrdenie žalobcu o tom, súd mal vedomosť o desiatkach a stovkách podaných žalobách spoločnosťami personálne prepojenými s U. X., odvolací súd taktiež považoval pre posúdenie splnenia podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov za právne bezvýznamné. Súčasne čestné prehlásenie žalobcu, bez ďalšieho, ani odvolací súd nepovažoval za dôkaz o tom, že žalobca nemá žiaden majetok. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že úlohou súdu v prípade žiadosti žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov je iba skúmať, či majetkové pomery preukazované navrhovateľom pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov priznanie oslobodenia od súdneho poplatku odôvodňujú a to s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci odvolací súd dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že žalobcom predložené doklady nemožno považovať za relevantné na preukázanie splnenia zákonných podmienok oslobodenia od súdnych poplatkov.

Vzhľadom k uvedenému tvrdenie žalobcu, že mu postupom súd prvého stupňa bolo znemožnené domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou, odvolací súd považoval za nedôvodné.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenia krajského súdu podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 ako vecne a právne správne potvrdil stotožniac sa s dôvodmi krajského súdu uvedenými v odôvodneniach padnutých rozhodnutí, na ktoré súčasne poukazuje.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods.1 a s § 224 ods.1. Žalobcovi nepriznal náhradu trov tohto konania, pretože v tomto konaní bol neúspešný a žalovanému z dôvodu, že mu ich zákonodarca nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.